

TAKÁCS ALEXA – BÉRES SÁNDOR – BENCZENLEITNER OTTÓ

Innováció a mindennapos testnevelésre: a korcsolya- és jégkorongoktatás bevezetésének tapasztalatai

ÖSSZEFOGLALÓ

Tanulmányunkban a mindennapos testnevelés bevezetésének helyi nehézségeit, illetve ezek egy megoldási lehetőségét vizsgáljuk meg egy budapesti általános iskolában.¹ Ebben az iskolában a nehézségek kezelésében fontos szerepet kapott az egyesületi korcsolya- és jégkorongoktatás mint a hagyományos tornatermi órák egy részét kiváltó testnevelő tevékenység. Miután a törvény lehetőséget ad a heti ötből két óra szakszerű kiváltására, kutatásunkban e példán keresztül mutatjuk be a jégkorongoktatást mint az iskolai testnevelés-órák egy részét innovatív módon kiváltani képes sporttevékenységet. Feltételezzük, hogy az újszerű megközelítés lendületet adhat további új megoldások keresésének, így segítve a mindennapos testnevelés módszertani fejlődését. Jelen tanulmányban leírt eredményeink azt mutatják, hogy a vizsgált iskolában a tanulók, a szülők és a pedagógusok is támogatják és pozitívan ítélik meg az említett változtatásokat.

Kulcsszavak: *iskolai testnevelés, mindennapos testnevelés, korcsolyázás, jégkorcsolya, jégboki, oktatás, általános iskola*

BEVEZETÉS

A testnevelés mint a sport intézményesített formája egy sajátosan összetett jelenségterület, mert a testnevelésórákon a gyermekek egész személyiségükkel vesznek részt (Bognár és Révész, 2009). Ezen a terepen explicit módon láthatóvá válik, hogy mit teljesítenek a diákok, milyen a viszonyuk a feladathoz és egymáshoz, valamint az, hogy mennyire képesek együttműködni.

A sport a diákok teljes személyiségére hatással van; alapvetően pozitívan képes befolyásolni egészségi állapotuk, fittségük és képességeik fejlődését, így az egész élet során hasznos egészségtudatosság, a képességek és készségek kialakításában és megerősítésében segíthet (Bognár, 2009).

A testnevelés képes növelni a gyermekek magabiztosságát, elhivatottságát, kitartását, és jelentős szerepe van az ifjúság erkölcsi nevelésében; megtanít a fair play betartására, a kudarc és a győzelem

¹ A kutatásban használt adatokat 2013 végén vettük fel, tehát az tanulmány a bevezetés utáni időszakra, illetve egy ebből az időszakból származó innovatív megoldásra igyekszik irányítani a figyelmet.

megfelelő kezelésére, elviselésére. Régóta bizonyított, hogy a testnevelés a gyermekek értelmi, érzelmi és szocializációs képességfejlesztésének fontos színtere, segít az emberi kapcsolatok fejlesztésében, illetve közösségfejlesztő hatású (*Rétsági és Csányi, 2014*).

A 2011-es köznevelési törvény és a Nat 2012 új kihívások elé állította az iskolákat. Ilyen volt többek között a mindennapos testnevelés bevezetése. A feladat – a nyilvánvaló célok mellett – magával hozott bizonyos problémákat, nehézségeket a képzés, az infrastruktúra és a pedagógusellátás területén is. A hiányos vagy nem megfelelő feltételekről, mint például a tornatermek, sportpályák, felszerelések hiányáról vagy állapotáról, a nem megfelelő higiéniai körülményekről több fórumon lehetett olvasni. 2013 szeptemberétől az általános iskolákban már négy évfolyamon kellett megtartani a heti öt testnevelés órát. Ez a heti óraszámokat rendkívüli mértékben megemelte. Tehát a nehézségek nem csupán tárgyi értelemben mutatkoztak meg, hanem szervezési-rendezési kihívások elé is állították a tanárokat (*Eduline, 2013*). A hiányos személyi és tárgyi feltételek pótlására irányuló kezdeményezések ugyan megindultak – az iskoláknak azonban a jelenben kellett és kell megoldásokat találniuk az újítások miatt bekövetkezett nehézségekre.

A Nat 2012 I.2.1 pontja részletezi azt a lehetőséget, amely alapján az iskolák más helyszínen, más típusú sportoktatást is folytathatnak a következők szerint: „A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre [...], vagy az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre fordítható [...]” (*Nat, 2012. 13.*). Ebben az esetben az iskola az adott időtartamban nem a kerettantervben előírt

tananyagot tanítja, hanem másféle, sporttal kapcsolatos anyag oktatását oldja meg. Számos iskola élt azzal a lehetőséggel, hogy így módon szervezze a testnevelésórák egy részét, hiszen ezeket az iskolában a megnövekedett óraszámok által okozott helyzet miatt másképp nem lehetett volna megvalósítani. (A 2012-es bevezetést megelőző „kísérletező” évek összefoglalójaként lásd: *Elbert, 2010*).

Ami kutatásunk tárgyát és a fent jelzett iskolát illeti, így vált lehetségessé, hogy az iskolai oktatás keretén belül a tanulók korcsolyázzni, illetve jégkorongozni tanulhassanak.

KORCSOLYA ÉS JÉGKORONG MINT ALTERNATÍVA

A jégkorong fejlesztő hatásáról

A jégkorong az egyik leggyorsabb és rendkívül összetett csapatsport. Űzése számos hasznos képesség fejlesztésére tökéletesen alkalmas. Kondicionális képességként fejleszt az erő, gyorsaság, állóképesség valamennyi fajtáját. A sport alapja, a korcsolyázás rengeteg izomcsoportot mozgat meg. A játék során a kitartás, valamint a gyors mozgás, reagálás elengedhetetlen.

Mint csapatsport igényli a különböző helyzetekben történő gyors választevékenységet, fejlesztve a reakció- és reagálási gyorsaságot. Fejleszt az ezen kívül valamennyi koordinációs képességet, mint a kinezisztizist, ritmusképességet, téri tájékozódó, összekapcsolási-átállási, differenciáló-irányító, s minden egyéb összetett koordinációs képességet (*Géczi és Keszthelyi, 2006*).

A játék során a gyermekek kognitív készségei is jelentős fejlődésen mennek keresztül. Fejlődik a döntéshozatal gyorsasága, javul a különböző helyzeteket észlelő, elemző, analízis-képességük. Emocionális-affektív szempontból mint csapatsport a gyermekek egész személyiségét pozitívan formálja, az életre nevel. Növeli az önbizalmat, segít az öröm, kudarc szabályozásában, fejleszti a gyermekek együttműködő, csapatban dolgozó, kooperáló képességét.

Az utánpótlás-nevelés céljainak közoktatásbeli haszna

Az általános iskolás diákok a jégkorong sportági utánpótlás-nevelés keretei közt négy korosztályra oszthatók; a supermini (1–2. évfolyam), mini (3–4. évfolyam), előkészítő (5–6. évfolyam), valamint a kölyök (7–8. évfolyam) korosztályra (Gécsi, 2012). A korosztályoknak megfelelően más és más képzési célok, tananyag- és követelményrendszer fogalmazható meg (Márton, Takács, Béres, Gécsi és Benczenleitner, 2016). Az utánpótlás-nevelés szempontjából a jégkorong oktatásának általános iskolás korban kiemelt szerepe van a magyar jégkorongozás fejlődésében. Az oktatási célok között egyszerre szerepel a pozitív és kiváló élmények szerzése, valamint a szakmailag helyes sportági képzés elérése (Jégkorong sportági tanterv, 2013).

A speciális sportági célkitűzések és lehetőségek azonban *sok tekintetben segíthetik a nem sportiskolai jelleggel működő közoktatási intézményeket is abban, hogy jó színvonalon és könnyebben megszervezhessék a valódi mindennapos testnevelést.* A jégkorongoktatás fő céljai és elvei között ugyanis a következők szerepelnek:

Míg a supermini korosztálynál fő célként az alapvető szabályok ismerete, a korcsolyázás megszerettetése, a korcsolyázás

zás alapjainak elsajátítása, a jégbiztonság kialakítása, a csoportösszetartás kialakítása jelenik meg, a miniknél a lövéseknek, a kapusok mozgáselemeinek, a taktikai elemeknek a megismertetése, a fair play megkövetelése, az egyéni korcsolyázó technika tökéletesítése, a passzolások, lövések technikájának elsajátítása, valamint a csoportkohézió tovább erősítése is megjelenik.

Az 5–6. évfolyamon, azaz 11–12 éves korban jellemző a gyermekekre a jégkorongozás iránti szenvedély kialakulása. Fontos az iskolai és a jégpályán végzett terhelés összehangolása. Tovább folytatódik a taktikai elemek oktatása. Fontossá válik a csapatfegyelem, a fair play megerősítése. Megindul a fizikai képességek célzott fejlesztése, új játékelemek elsajátítása, a kapusok speciális fejlesztése. Csapatszinten elkezdődik a szakmai alapon történő együttműködés fejlesztése.

A 13–14 éves játékosok – a kölyök korosztály tagjai – fizikailag eddigre már jelentősen megerősödtek. Ekkor még mindig az egyéni képzésen van a hangsúly, de egyre inkább előtérbe kerül a taktikai képzés, a játékintelligencia fejlesztése. Megkezdődhet a kondicionális képességek komplex fejlesztése, a játékelemek végrehajtásának tökéletesítése, az új játékelemek, valamint a testjáték megtanítása. A következő, ifjúsági korcsoportnál (a 16–18 éves játékosoknál) fő célként jelenik majd meg a felnőtt csapatba való bekerülés. Itt már elkezdődik a profi munka, a szabályozott életvitel, az ideális táplálkozás megkövetelése. Egyre fontosabbá válik az eredményesség.

A jégkorong sportági tanterv ezeken túl természetesen megfogalmazza, hogy a sportolók fejlesztése során nemzetközi téren is az elitképzés a cél (Jégkorong sportági tanterv, 2013).

A KUTATÁS CÉLJA ÉS A HIPOTÉZISEK

Mindeztidáig kevés empirikus kutatás irányult a mindennapos testnevelés hatásainak vizsgálatára (Szakály, Bognár, Lengvári és Koller, 2018). A tanulmány célja annak bemutatása, hogy egy az iskolai testnevelésben eddig csak marginális szerephez jutó sportág is jelentős többletértékeket tud nyújtani a tanulóknak és sikert arat az iskola világában.

- H1: Feltételezésünk szerint a diákok, a szülők és a tanárok is pozitívnak tartják a mindennapos testnevelés bevezetését, valamint hogy a gyerekek iskolai keretek között korcsolyáznak, illetve jégkorongozni járnak.
- H2: Azt feltételezzük, hogy az esettanulmányban részt vevő budai általános iskola (és általában a többi általános iskola) nem tudta volna megoldani a mindennapos testnevelést az iskolán belül.
- H3: Feltételezzük, hogy a korcsolya- és jégkorongoktatás választása jól beváló döntés volt, s eredményei megfelelnek mind az iskola, mind a Nat célkitűzéseinek.
- H4: Azt feltételezzük, hogy az iskolai testnevelés, beleértve a korcsolya- és jégkorongoktatást, kielégíti a diákok mozgásigényét, s a diákok, szülők, tanárok elégedettek az iskolai testnevelés színvonalával.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Kutatásunkat egy budai általános iskolában végeztük, ahol a diákok heti két testnevelésórájukat a KMH-SE-ben (Kanadai-Magyar Hokiklub) teljesítik.

Esettanulmányunkban azt vizsgáltuk meg egy komplex példán keresztül, hogy az iskolák milyen nehézségekkel szembesülhetnek a 2011-ben hozott új törvényi szabályozás hatására, milyen változtatásokra kényszerülhetnek, s hogyan oldhatják meg a fellépő problémákat. Vizsgáltuk, hogy miért esett az adott iskola választása a korcsolya- és jégkorongoktatásra mint a testnevelésórát kiváltó sportra, továbbá ennek a döntésnek előnyeit, hátrányait, a bevezetéssel kapcsolatos véleményeket, tapasztalatokat, s azt, hogy milyenek ítélik a korcsolya- és jégkorongoktatás lehetőségét a diákok, a szülők, az iskola tanárai és igazgatója (lásd még: Takács, 2014).

A vizsgált minta jellemzői

Az iskola igazgatónőjének mélyinterjú keretében tettünk fel kérdéseket. Kíváncsiak voltunk, mi a véleménye a mindennapos testnevelés bevezetéséről, iskolájában milyen nehézségek jelentek meg a gyakorlatban. Meg szeretnénk tudni, honnan jött a korcsolya- és jégkorongoktatás ötlete, s hogy segített-e ez a megoldás az iskolának.

A diákok, szülők és tanárok körében kérdőíves kutatást végeztük. Előre egyeztetett időpontban először az igazgatónővel, majd három évfolyam (az első, a második és az ötödik) összesen hat osztályának diákjai töltötték ki a zárt végű kérdésekből álló kérdőívet. Külön készítettünk kérdőívet a diákok, a szülők, valamint a tanárok számára. A diákoké csak zárt kérdéseket tartalmazott, kétalternatívás válaszlehetőséggel (igen – nem). A szülőknél és a tanároknál skálás módszert alkalmaztunk, valamint nyílt kérdést is feltettünk. A kitöltésben nagy segítségünkre voltak az adott osztályokban oktató tanárok. Az első és második évfolyamon

felolvastuk a diákoknak a kérdéseket, s ha valami nem volt teljesen egyértelmű számukra, segítettünk a megértésben. A szülői kérdőíveket is a diákok között osztottuk ki, ők pedig szüleik által kitöltve visszahozták azokat az iskolába.

Az első és ötödik osztályosok 2013. szeptember óta, azaz a kérdőív kitöltését megelőzően 3 hónapja jártak korcsolya- és jégkorongoktatásra, míg a második osztályosok már egy éve. Ez összesen 143 tanulót jelent ($N_1=143$). 143db szülői kérdőívet küldtünk ki a diákokkal, ebből 96-ot hoztak vissza ($N_2=96$). Az iskolában tanító

tanárok közül 14-en töltöttek ki kérdőívet ($N_3=14$). Összesen tehát 253 emberrel töltöttünk ki kérdőívet ($N_{sum}=253$).

A feldolgozás módja

A kapott adatokat SPSS for Windows 19.0 szoftver segítségével dolgoztuk fel. Átlagokat, százalékokat számoltunk, rendszerezük a kapott adatokat, s az áttekinthetőség érdekében különböző diagramokat készítettünk.

1. TÁBLÁZAT

A megkérdezett diákok és szülők; kiadott és visszaérkezett, kitöltött kérdőívek száma

Évfolyamok	diákok		szülők	
	kiadott kérdőívek	beérkező kérdőívek	kiadott kérdőívek	beérkező kérdőívek
1. (a, c)	52	52	52	35
2. (a, b)	47	47	47	35
5. (a, b)	44	44	44	26
Összes	143	143	143	96

FORRÁS: saját szerkesztés

EREDMÉNYEK

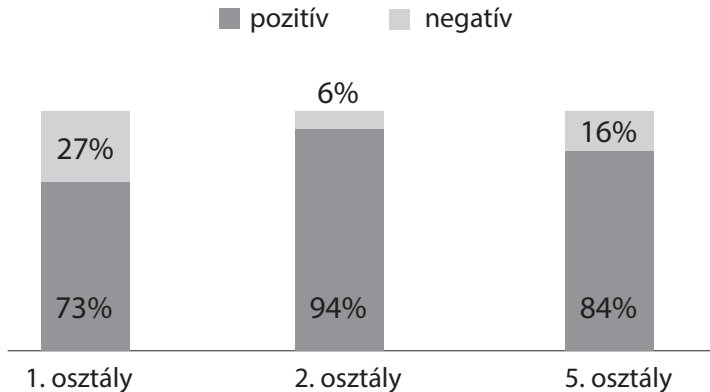
A mindennapos testnevelés bevezetésével kapcsolatos vélemények

Első kérdésfelvetésünk a mindennapos testnevelés bevezetésével kapcsolatos vé-

leményekre irányult. Érdekelt, hogyan viszonyulnak az új Nat bevezetésével megnövekedett óraszámokhoz a szülők, a gyerekek, a tanárok, az igazgató. Az alábbi diagram mutatja a diákok véleményét a mindennapos testnevelés bevezetéséről (1. ábra).

1. ÁBRA

A diákok véleménye a mindennapos testnevelésről (1. évfolyam: N=52; 2. évfolyam: N=47; 5. évfolyam: N=44)

FORRÁS: saját szerkesztés

A diákok jelentős többsége jónak tartja, hogy minden nap van testnevelésórája. A megkérdezett hat osztály diákjainak átlagosan 83,67%-a válaszolt igennel.

A szülőknél és tanároknál alkalmazott Likert-skálás kérdőívek eredményei hasonló eredményt mutatnak (amely skálán az 5-ös a „teljes mértékben” az 1-es pedig az „egyáltalán nem” értékelést jelenti). Ha az 5-ös és 4-es értékeket mutató eredményeket együtt nézzük, a diákokhoz hasonló mértékben: a szülők 85%-ban, a tanárok pedig 86%-ban egyetértenek a heti öt testnevelésórával. Csak az 5-ös válaszadók arányát vizsgálva kimutatható, hogy a szülők 16%-kal nagyobb arányban értenek teljes mértékben egyet a bevezetéssel.

Az igazgatónővel való beszélgetésből kiderült, hogy mint sportot kedvelő személy teljes mértékben egyetért a heti öt testnevelésóra bevezetésével.

„Fiatalkoromban versenyszerűen sportoltam, így teljes mértékben támogattam és támogatom a mindennapos testnevelés bevezetését. A gyerekek számára kifejezetten előnyös.”

Véleménye szerint az új Nat már nélkülözhetetlen volt, a diákok fizikai állapotának romlása a változtatást szükségessé tette.

Vélemények a mindennapos testnevelés bevezetésével kapcsolatos nehézségekről, személyi és tárgyi feltételekről

Részlet az iskola igazgatónőjével folytatott interjúból:

„A mindennapos testnevelés szervezési kereteit illetően teljesen egyértelmű volt, hogy nem fogunk beférni a házba”. Mind ez annak ellenére hangzott el, hogy az

iskola kifejezetten jó tárgyi feltételekkel rendelkezik, magáénak tudhatja a kerület egyik legjobban felszerelt tornatermét, egy kondicionálótermet és többfunkciós udvari tornapályákat. Az igazgatónő megjegyezte, hogy a következő évben már a személyi feltételekkel is gond lesz. Illetve: *„A[z eddigi] konfliktusok abból adódtak, ha az osztályok nem értek vissza időben, és a kollégák már kezdték volna a saját tantárgyukat.”* Elmondása szerint a megfelelő számú terem, öltöző, illetve tisztálkodási és egyéb lehetőség hiánya is gondot jelent. Ezek következtében megnövekedhet az anyagi ráfordítás. *„A problémák orvoslása érdekében nélkülözhetetlen az állandó tervezés, egyeztetés és a lehetőségek maximális kiaknázása.”* Esetenként együttműködő partnerként mutatkoznak meg a különböző közoktatási intézmények, az önkormányzat tárgyköri szolgáltatásai, helyi vállalkozók szolgáltatásai, helyi sportegyesületek, valamint az ezeken a területeken dolgozó szakemberek.

Az igazgatónő szerint a tanárok összességében jól fogadták az újításokat. A körükben kiadott kérdőívől is látható, hogy nyitottak voltak a változtatásokra, egyetlen tanár sem utasította el teljes mértékben a mindennapos testnevelés bevezetését. Mindent összevetve tehát a korcsolya- és jégkorongoktatás bevezetése a vizsgált általános iskolában adekvát válasz volt a felmerülő problémák kezelésére. Az igazgatónő szavai szerint a külső segítség, a heti két iskolai tanóra korcsolya- és jégkorongoktatással történő kiváltása úgy kellett az iskolának, *„mint egy falat kenyér”*.

Az iskolai testnevelés színvonala, a gyermekek mozgásigényének kielégítése

A felmérésben részt vevő iskola nagy hangsúly fektet a gyermekek testnevelésére és

sportoltatására. Az iskola mindig is úgy dolgozott, hogy a *„testnevelésnek rangja volt”*, emelte ki az igazgatónő. Ennek megfelelően az iskola, mint fentebb is említettük, jó tárgyi feltételekkel rendelkezik. A testnevelési órák megtartása mellett a testnevelő tanárok feladata az irányítás, a szervezés is.

Az iskola célkitűzése, hogy a diákok *„érezzék a sportnak, a versenyzésnek semmi mással nem pótolható élményét”*. Az iskola minden tanítási napon délutáni sportolási lehetőséget is nyújt a gyermekek számára. A diákok játékos gyermek tornán, kosár- és röplabda-foglalkozáson vehetnek részt. Télen az iskola sítábort szervez a diákok számára Ausztriában, az Alpokban. Ezen lehetőségek mellett 2012 óta járnak a diákok a korcsolya- és jégkorongoktatásra az iskolai testnevelésóra keretein belül.

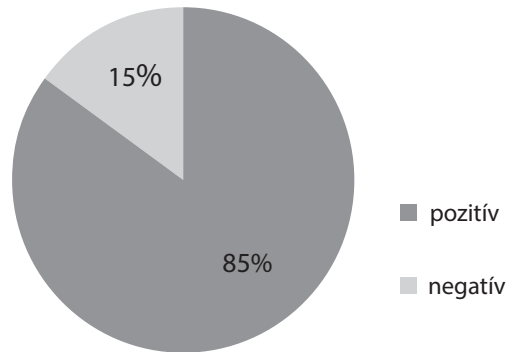
A diákokat, szülőket és tanárokat a körükben kiosztott kérdőívekben kérdeztük az iskolai testnevelésről alkotott véleményükről, valamint arról, hogy az mennyire elégíti ki a gyermekek mozgásigényét. A megkérdezett diákok 85%-a úgy véli, elég sportolási lehetőséget nyújt számára az iskola (2. ábra).

A szülők kevésbé értékelték pozitívnak az iskolai testnevelés színvonalát. 5%-uk értékelt közepesnél rosszabbra, 26%-a a megkérdezetteknek közepes (3-as) értéket adott a kérdésre. Ugyanakkor közülük többen megjegyzésként megemlítették, hogy nem rendelkeznek elegendő információval az iskolai testnevelésről.

A tanárok sokkal színvonalasabbnak tartják az iskolai testnevelést. Csupán 4-es és 5-ös válaszértékeket adtak meg (3. és 4. ábra).

2. ÁBRA

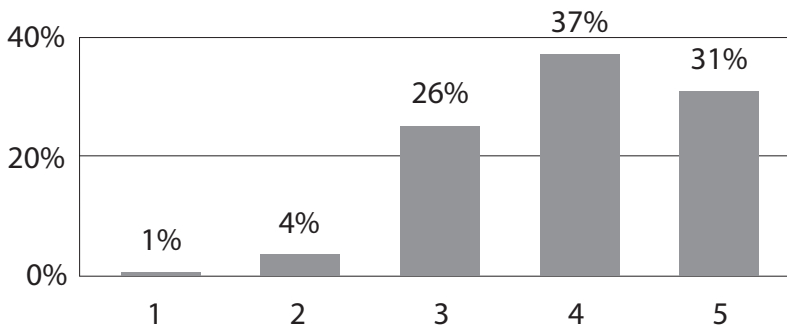
A diákok véleménye az iskola által nyújtott sportolási lehetőségekről (n=143)

FORRÁS: saját szerkesztés

3. ÁBRA

A szülők véleménye az iskolai testnevelés színvonaláról (n=96; skálaértékek: 1 = nem megfelelő, 5 = nagyon pozitív)

FORRÁS: saját szerkesztés

4. ÁBRA

A tanárok véleménye az iskolai testnevelés színvonaláról (n=14; skálaértékek: 1 = nem megfelelő, 5 = nagyon pozitív)

FORRÁS: saját szerkesztés

A korcsolya- és jégkorongoktatás mint a mindennapos testnevelést kiegészítő sport választásának indoklása

Kutatásunkban arra is kerestük a választ, hogy miért választotta az iskola a korcsolya- és jégkorongoktatást mint kiegészítő lehetőséget, valamint mennyire volt a szülőknek beleszólásuk az iskola választásába.

A kérdésünket az igazgatónő válaszolta meg. Elmondása szerint az iskola döntésébe a szülőknek nem volt beleszólásuk, hiszen nem rendelkeztek azzal a háttérudással, amelyre szükség lett volna a kérdés megítéléséhez. A felmerülő problémák gyors megoldást igényeltek, amely végrehajtása egyértelműen az iskola vezetőségének felelőssége volt.

A sportágválasztásnak személyes indítéka volt. Az igazgatónő a 11. kerületben rendezett sportágválasztón ismerkedett meg mélyebben a jégkorongozással mint ajánlattal. Fő benyomása itt az volt, hogy „szakmaiság van mögötte, és hiteles”.

„Az Egyesület² technikai igazgatója többször járt nálunk egyeztetni, valamint a döntés után szülői értekezlet keretében tájékoztatta az érintett évfolyamokat.”

Mindezek szerint a korcsolya- és jégkorongoktatás bevezetése az általános iskola bizonyos osztályaiban a gyermek életre való felkészüléséhez előnyös tulajdonságok fejlesztését teheti lehetővé, s emellett elősegíti a fitness- és edzetségi szint, a motoros képességek, kondicionális és koordinációs képességek fejlődését is.

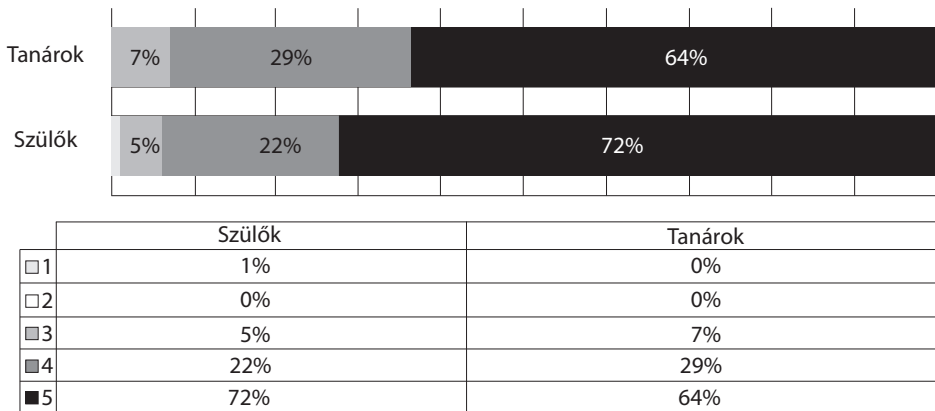
Vélemények a korcsolya- és jégkorongoktatásról mint iskolai testnevelést kiegészítő sportról

Kérdőíves kutatásunk során megvizsgáltuk, ki, mennyire tartja pozitívnak a korcsolya- és jégkorongoktatás gyakorlatát. A diákok pozitívan fogadták az új tevékenységet. A három osztály diákjainak átlagosan 89,67%-a szeret minden héten korcsolyaoktatásra járni. A szülők és tanárok is támogatták a korcsolya- és jégkorongoktatás bevezetését (5. ábra).

² A korábban már említett KMH-SE.

5. ÁBRA

A szülők és tanárok véleménye a korcsolya- és jégkorongoktatásról mint iskolai testnevelést kiegészítő sportról (1 = nem megfelelő, 5 = nagyon pozitív)

FORRÁS: saját szerkesztés

Az 5-ös és 4-es válaszokat összegezve körülbelül megegyeznek a vélemények. A szülők 94%-a, míg a tanárok 93%-a tartja pozitívnak, hogy a diákok korcsolya- és jégkorongoktatáson vesznek részt a testnevelésóra keretei között, ami rendkívül magas arány.

Az igazgatónő a diákokat tartja a leg-hálásabbnak. Kifejtette, hogy a diákok 95%-a nem tudott korcsolyázni, majd hozzáfűzte, hogy „érdemes megnézni őket”, mennyire élvezik az oktatást.

„Pár hónap után a gyerekek hétféteken minitornákon vettek részt, ahol személyesen láttam a fejlődést, és a gyerekek és a szülők arcán is a büszkeséget”.

Véleménye szerint a szülők és a tanárok is pozitívan álltak hozzá az újításhoz.

„Minden új rendelkezés kivált egyfajta ellenállást, de ez kezelhető mértéken belül maradt, s a többség egyetértett a lehetőséggel”.

A HIPOTÉZISEK IGAZOLÁSA

Munkánk során a mindennapos testnevelés bevezetését, s az ennek következtében megjelent problémák kezelését jártuk körül, külön kiélezve a korcsolya- és jégkorongoktatásra mint innovatív lehetőségre. Tanulmányunkhoz egy budai általános iskola diákjainak, szüleinek, tanárainak, valamint igazgatónőjének kitöltött kérdőívei, válaszaival nyújtottak segítséget.

1. A H1 részeként feltételeztük, hogy a mindennapos testnevelés bevezetése pozitív visszhangot váltott ki a diákok, szülők, tanárok, valamint az iskola vezetősége körében. A kérdőívek alapján a diákok átlagosan 83,7%-a tartja jónak, hogy mindennap van testnevelésórája. A szülők és tanárok esetében is hasonló eredmény született. A szülők 85%-ának, míg a tanárok 86%-ának pozitív a véleménye a kérdésről. Az igazgatónő szintén egyetértett

a bevezetéssel. Ezen adatok alapján tehát kimondható, hogy a hipotézis mind a kérdőívek, mind az igazgatónő válasza alapján beigazolódott.

2. Szintén a H1 részeként feltételeztük, hogy a diákok, szülők és tanárok pozitív lehetőségnek tartják, hogy az iskolában tartott testnevelésórák mellett a gyerekeknek alkalmuk nyílik korcsolya- és jégkorongoktatásra járni. A diákok esetében egyértelműen beigazolódott a felvetés. A három osztály diákjainak átlagosan 89,67%-a szereti a tevékenységet. A szülők és tanárok esetében alkalmazott Likert-skálás kérdőívek is hasonló eredményt mutatnak. A 4-es és 5-ös értékeket együttléve az eredmények közel azonosak, a szülők 94%-a, a tanárok 93%-a pozitív véleménnyel volt a témáról, melynek következtében hipotézisünk a körükben is igaznak bizonyult.

3. A H2-ben feltételeztük, hogy az iskola nem tudta volna megoldani a mindennapos testnevelést külső segítség, támogatás nélkül. A választ főként az igazgatónővel folytatott interjú által kaptuk meg, aki kifejtette, hogy a megnövekedett testnevelés-óraszámot az iskola nem lett volna képes saját infrastruktúráján belül megoldani. A hipotézis igaznak bizonyult.

4. A H3-ban feltételeztük, hogy a korcsolya- és jégkorongoktatás választása jó döntés volt, amely egybecseng mind az iskola, mind a Nat célkitűzéseivel. Ezen felvetést igazolta mind az igazgatónő válasza a kérdésre, miért ezt a lehetőséget választotta az iskola, mind pedig a jégkorong sportági tanterve maga. A Nat Testnevelés és sport műveltségterülete főbb alapelvei és céljai szerint kiemelten szükséges a mozgáskészség fejlesztése, a fitness- és edzettségi szint fejlesztése, a motoros képességek, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése, a testnevelési és sportági tevékenységhez kötődő ismeretek

fejlesztése, az élethosszig tartó rendszeres fizikai aktivitást eredményező képességek és készségek kialakítása, a személyiségfejlesztés, a szociális és érzelmi képességek fejlesztése, erősítése, a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása, a preventív és egészségtudatos szokások fejlesztése. A korcsolya- és jégkorongoktatás pedig mint iskolai testnevelést kiegészítő sport számos lehetőséget nyújt minderre. A harmadik hipotézis tehát igazoltnak tekinthető.

5. A H4-ben feltételeztük, hogy az iskolai testnevelés, beleértve a korcsolya- és jégkorongoktatást, kielégíti a diákok mozgásigényét, s a diákok, szülők, tanárok elégedettek az iskolai testnevelés színvonalával. A diákok 85%-a elégedett az iskola által nyújtott lehetőségekkel. A tanárookra jellemző, hogy pozitívabban értékelték az iskolai testnevelés színvonalát, mint a szülők. A szülőknek csupán 35%-a értékelt 5-re a testnevelés színvonalát, de összességében 68%-uk átlagon felülre értékelt az iskolai testnevelés színvonalát. Így kimondható, hogy a többség elégedett az iskolai testnevelés színvonalával. Hipotézisünk igaznak bizonyult.

KONKLÚZIÓ

Úgy véljük, hogy a mindennapos testnevelés bevezetése szükséges volt - a sport megszerettetését érdemes minél fiatalabb korban megalapozni. A testnevelés-oktatás egyik fő feladata, hogy változatos mozgásformákon keresztül megismertesse a diákokkal a sport élvezetét, s ezáltal kialakítsa bennük az igényt a mozgásra, s arra, hogy egész életükön át szabadidejükben fizikai tevékenységet akarjanak és tudjanak végezni (*Huszár és Bognár, 2006*).

A követelményeknek összhangban kell állniuk a gyermekek képességeivel. A mindennapos testnevelés esetében ügyelni kell arra, hogy az órák változatos, izgalmas mozgási lehetőségeket biztosítsanak a diákoknak, véletlenül se okozzák a sportból való kiábrándulást, a mozgástól való eltávolodást. Amennyiben a gyermekek jól érzik magukat a testnevelésórákon, ezek az órák a tudás, a motiváció, a teljesítmény, az egészségtudatosság és az életvitel területén is fejlesztő hatásúak lesznek (Bognár, Pál, Császár és Huszár, 2005).

A korcsolya- és jégkorongoktatás bevezetését az általános iskolában a fentiek

fényében is jó lehetőségnek tartjuk.

A legtöbb gyermek itt egy teljesen új mozgásformával ismerkedhet meg. Az új közeg, az eddigiektől eltérő követelmények, az új felszerelés és eszközök biztosítják a változatosságot, az új élményeket a diákok számára. A kapott kutatási eredmények megerősítenek ebben. Azt gondoljuk, hogy a mindennapos testnevelés bevezetése, illetve a Nat által adott lehetőség a heti két óra kiváltására rengeteg alternatív megoldást kínál az iskoláknak, amelyek ezáltal jelentős hatást gyakorolhatnak a diákok sporttal való kapcsolatára.

IRODALOM

- Bognár József (2009): Az iskolai testnevelés célja, feladata, tartalmi vonatkozásai. In: Szatmári Zoltán (szerk.): *Sport, életmód, egészség*. Akadémiai, Budapest, 662–668.
- Bognár József, Pál Katalin, Császár Judit és Huszár Anikó (2005): A testnevelés szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában. *Új Pedagógiai Szemle*, 55. 6. sz., 25–32.
- Bognár József és Révész László (2009): Testnevelés tantervek. In: Szatmári Zoltán (szerk.): *Sport, életmód, egészség*. Akadémiai, Budapest, 668–672.
- Elbert G. (2010): Az iskolai testnevelés helyzetének, szerepének változása az 1990-es rendszerváltás után Magyarországon. PhD értekezés. Magyar Testnevelési Egyetem, Könyvtár.
- Géczi Gábor (2012): *A jégkorongozás alapjai*. Magyar Jégkorong Szövetség, Budapest, 2012.
- Géczi Gábor és Keszthelyi Miklós (2006): A jégkorong sport választásának folyamata. *Magyar Edző – Módszertani és Továbbképző folyóirat*, 9. 2. sz., 21–22.
- Huszár Anikó és Bognár József (2006): Fiatal felnőttek testkultúrája, avagy az iskolai testnevelés felnőttkori hatásai Magyarországon és Finnország példáján. *Új Pedagógiai Szemle*, 56. 6. sz., 107–114.
- Jégkorong sportági tanterv, 2013. Letöltés: http://www.nupi.hu/download/sportiskola/sportagi/jegkorong_sportagi_tanterv.pdf (2019. 02. 22.)
- Márton Laura, Takács Alexandra, Béres Sándor, Géczi Gábor, Benczenleitner Ottó (2016): The role of ice skating and ice hockey education in every day physical education. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Education Artis Gymnasticae* 61. 2. sz., 81–89.
- Nemzeti alaptanterv, 2012.
- Nincs elég tornaterem, labda és tanár a mindennapos testneveléshez. *EduLine*, 2013. 03. 18. Letöltés: http://eduline.hu/kozoktatatas/2013/3/18/Nincs_eleg_tornaterem_labda_es_tanar_a_mind_NIGUA1 (2014. 11. 13.)
- Rétsági Erzsébet és Csányi Tamás (2014): Nemzeti alaptanterv 2012: Testnevelés és sport műveltségi terület – az iskolai testnevelés új kihívásai. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 15. 3. sz., 32–36.
- Szakály Zsolt, Bognár József, Lengvári Balázs és Koller Ákos (2018): Effects of daily physical education participation on the somatic and motoric development of young students. *Hungarian, Educational Research Journal (HERJ)* 8. 2. sz., 24–38.
- Takács Alexa (2014): A korcsolya és jégkorongoktatás szerepe a mindennapos testnevelés bevezetésében felmerülő problémák kezelésében. Szakdolgozat. Testnevelési Egyetem, Budapest.